

USTAWA

z dnia 17 maja 1989 r.

o izbach lekarskich.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Tworzy się samorząd lekarzy.

2. Samorząd lekarzy jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom ustawy.

3. Jednostkami organizacyjnymi samorządu lekarzy posiadającymi osobowość prawną są: Naczelna Izba Lekarska i okręgowe izby lekarskie.

Art. 2. 1. Siedzibą Naczelnej Izby Lekarskiej i jej organów jest miasto stołeczne Warszawa.

2. Okręgowa izba lekarska działa na obszarze jednego lub więcej województw.

3. Obszar działania poszczególnych okręgowych izb lekarskich oraz ich siedziby ustala Naczelna Rada Lekarska, uwzględniając podział terytorialny państwa.

4. Wojskowa Izba Lekarska, Izba Lekarska Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Kolejowa Izba Lekarska mają uprawnienia i obowiązki okręgowej izby lekarskiej i działają na terenie całego kraju.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o lekarzu, należy przez to rozumieć również lekarza dentyście.

Rozdział 2

Zadania i zasady działania samorządu lekarzy

Art. 4. 1. Zadaniem samorządu lekarzy jest w szczególności:

- 1) sprawowanie pieczy i nadzoru nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu lekarza,
- 2) ustanawianie obowiązujących wszystkich lekarzy zasad etyki i deontologii zawodowej oraz dbałość o ich przestrzeganie,
- 3) reprezentowanie i ochrona zawodu lekarza,
- 4) integrowanie środowiska lekarskiego,
- 5) zajmowanie stanowiska w sprawach stanu zdrowotności społeczeństwa, polityki zdrowotnej państwa oraz organizacji ochrony zdrowia,
- 6) współpraca z towarzystwami naukowymi, szkołami wyższymi i jednostkami badawczo-rozwojowymi w kraju i za granicą,
- 7) prowadzenie instytucji samopomocowych i innych form pomocy materialnej dla lekarzy i ich rodzin,
- 8) zarządzanie majątkiem i działalnością gospodarczą izb lekarskich,
- 9) wykonywanie innych zadań określonych odrębnymi przepisami.

2. Zadania określone w ust. 1 samorząd lekarzy wykonuje w szczególności przez:

- 1) stwierdzanie prawa wykonywania zawodu lekarza i prowadzenie rejestru lekarzy,
- 2) negocjowanie warunków pracy i płac,
- 3) sprawowanie orzecznictwa w przedmiocie orzekania o niezdolności do wykonywania zawodu lekarza,
- 4) współdziałanie w sprawach specjalizacji zawodowej,
- 5) przewodniczenie komisjom konkursowym w konkursach na stanowisko ordynatora i uczestnictwo w konkursach na inne kierownicze stanowiska w służbie zdrowia,
- 6) opiniowanie projektów ustaw dotyczących ochrony zdrowia i przepisów dotyczących wykonywania zawodu lekarza bądź występowanie o ich wydanie,
- 7) opiniowanie i wnioskowanie w sprawach kształcenia przed- i podyplomowego lekarzy i w innych zawodach medycznych,
- 8) prowadzenie badań dotyczących ochrony zdrowia i wykonywania zawodu lekarza,
- 9) sprawowanie sądownictwa lekarskiego w zakresie odpowiedzialności zawodowej lekarzy oraz sądownictwa polubownego,
- 10) występowanie w obronie interesów indywidualnych i zbiorowych członków samorządu lekarzy,
- 11) współdziałanie z organami władzy i administracji państwowej, samorządu terytorialnego, organizacjami politycznymi, związkami zawodowymi oraz innymi organizacjami społecznymi w sprawach dotyczących ochrony zdrowia ludności i warunków wykonywania zawodu lekarza.

Art. 5. Uprawnienia samorządu lekarzy wymienione w art. 4 ust. 2 pkt 2 i 10 nie naruszają uprawnień związków zawodowych wynikających z ustawy o związkach zawodowych i Kodeksu pracy.

Art. 6. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej, w drodze rozporządzenia, określi:

- 1) tryb postępowania w sprawach stwierdzania prawa wykonywania zawodu lekarza i prowadzenia rejestru lekarzy,
- 2) organizację komisji i tryb orzekania o niezdolności do wykonywania zawodu lekarza.

Art. 7. 1. Kadencja organów izb lekarskich trwa 4 lata.

2. Tę samą funkcję w organach izb lekarskich można pełnić nie dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje.

3. Wybory do organów izb lekarskich odbywają się w głosowaniu tajnym przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

4. Czynne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb lekarskich, z wyłączeniem lekarzy zawieszonych w prawie wykonywania zawodu.

5. Bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb lekarskich, z wyłączeniem lekarzy ukaranych karą wymienioną w art. 42 ust. 1 pkt 2 i 3.

6. Na członków sądów lekarskich mogą kandydować lekarze wykonujący zawód nieprzerwanie co najmniej od 7 lat.

Art. 8. Mandat członka organu izby lekarskiej wygasa wskutek:

- 1) śmierci,
- 2) zrzeczenia się mandatu,
- 3) skreślenia z listy członków izby lekarskiej,
- 4) odwołania przez organ, który dokonał wyboru,
- 5) utraty obywatelstwa polskiego,
- 6) ukarania prawomocnym orzeczeniem sądu lekarskiego karami określonymi w art. 42 ust. 1 pkt 3 i 4,
- 7) skazania prawomocnym wyrokiem na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu lekarza.

Art. 9. Uchwały organów samorządu lekarzy podejmowane są zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków danego organu.

Art. 10. 1. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej może zaskarżyć do Sądu Najwyższego sprzeczną z prawem uchwałę organu okręgowej izby lekarskiej lub Naczelnej Izby Lekarskiej pod zarzutem niezgodności z prawem. Sąd Najwyższy utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy bądź ją uchyla.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej może zwrócić się do Krajowego Zjazdu Lekarzy lub do Naczelnej Rady Lekarskiej o podjęcie uchwały w sprawie należącej do właściwości samorządu lekarzy.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, powinien rozpatrzyć najbliższy Krajowy Zjazd Lekarzy, a Naczelna Rada Lekarska — w terminie miesiąca od dnia jego wpływu.

Art. 11. Naczelna Izba Lekarska i okręgowe izby lekarskie mają prawo używania pieczęci urzędowej.

Rozdział 3

Prawa i obowiązki członków

Art. 12. 1. Na listę członków okręgowej izby lekarskiej wpisuje się lekarzy spełniających łącznie następujące warunki:

- 1) posiadających prawo wykonywania zawodu lekarza,
- 2) zamierzających wykonywać lub wykonujących zawód na obszarze działania izby.

2. Lekarzy spełniających warunki określone w ust. 1 pkt 1, lecz nie wykonujących zawodu, wpisuje się na listę na ich wnioski.

3. W razie wykonywania zawodu na obszarze działania dwóch lub więcej okręgowych izb lekarskich, lekarz podlega wpisowi na listę członków wybranej przez siebie izby.

Art. 13. Skreślenie z listy członków okręgowej izby lekarskiej następuje wskutek:

- 1) śmierci,

- 2) pozbawienia prawa wykonywania zawodu:
 - z mocy orzeczenia sądu lekarskiego lub wyroku sądowego,
 - z powodu niezdolności do wykonywania zawodu,
- 3) zrzeczenia się prawa wykonywania zawodu,
- 4) przeniesienia na teren innej izby.

Art. 14. 1. Do uchwał samorządu lekarzy w sprawach stwierdzania prawa wykonywania zawodu bądź jego pozbawiania z powodu niezdolności do wykonywania zawodu stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego odnoszące się do decyzji administracyjnych.

2. Na uchwałę, o której mowa w ust. 1, służy zainteresowanemu skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

3. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej może zaskarżyć do Naczelnego Sądu Administracyjnego prawomocną uchwałę organów samorządu lekarzy w sprawach, o których mowa w ust. 1, z powodu jej niezgodności z prawem w trybie określonym w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Art. 15. Członkowie samorządu lekarzy obowiązani są przestrzegać:

- 1) zasad etyki i deontologii oraz innych przepisów związanych z wykonywaniem zawodu lekarza,
- 2) uchwał władz i organów samorządu lekarzy.

Art. 16. Członkowie samorządu lekarzy mają prawo:

- 1) wybierać i być wybieranymi do organów samorządu lekarzy, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 4 i 5,
- 2) korzystać z pomocy izb lekarskich w zakresie rozwijania kwalifikacji zawodowych oraz zapewnienia właściwych warunków wykonywania zawodu,
- 3) korzystać z ochrony i pomocy prawnej organów izb lekarskich,
- 4) korzystać ze świadczeń instytucji izb lekarskich i działalności samopomocowej.

Art. 17. 1. Członkowie organów izb lekarskich pełnią swoje obowiązki społecznie.

2. Na wniosek okręgowej lub Naczelnej Rady Lekarskiej zakład pracy obowiązany jest zwolnić od pracy pracownika pełniącego określoną funkcję z wyboru w organach izb lub wykonującego czynności na rzecz izby, bez prawa do wynagrodzenia.

3. Izby lekarskie określają zasady i tryb zwrotu kosztów podróży oraz innych uzasadnionych wydatków poniesionych przez członków samorządu w związku z wykonywaniem czynności na rzecz izb.

Art. 18. 1. Zakład pracy nie może wypowiedzieć umowy o pracę lekarzowi pełniącemu funkcję z wyboru w organach izb lekarskich, o których mowa w art. 20 pkt 2—5 oraz w art. 31, w czasie jej pełnienia, bez uzyskania zgody właściwej rady lekarskiej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 40 Kodeksu pracy.

3. Zakład pracy nie może wypowiedzieć lekarzowi, o którym mowa w ust. 1, warunków pracy i płacy na jego niekorzyść, chyba że zachodzą przyczyny określone w art. 43 Kodeksu pracy.

Rozdział 4

Okręgowe izby lekarskie

Art. 19. Okręgową izbę lekarską stanowią lekarze wpisani na listę jej członków.

Art. 20. Organami okręgowej izby lekarskiej są:

- 1) okręgowy zjazd lekarzy,
- 2) okręgowa rada lekarska,
- 3) okręgowa komisja rewizyjna,
- 4) okręgowy sąd lekarski,
- 5) okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej.

Art. 21. 1. Najwyższą władzą okręgowej izby lekarskiej jest okręgowy zjazd lekarzy. W zjeździe uczestniczą członkowie okręgowych izb lekarskich poprzez swoich delegatów, a także z głosem doradczym — nie będący delegatami członkowie ustępujących organów okręgowej izby lekarskiej.

2. Delegatów wybiera się na zebraniach zwołanych w poszczególnych rejonach, obejmujących części obszaru działania izby. Zasady podziału izby na rejony ustala okręgowa rada lekarska.

3. Mandat delegata trwa 4 lata.

Art. 22. 1. Okręgowa rada lekarska zwołuje co roku okręgowy zjazd lekarzy, a co cztery lata — zjazd sprawozdawczo-wyborczy.

2. Nadzwyczajny okręgowy zjazd lekarzy zwołuje okręgowa rada lekarska:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek Naczelnej Rady Lekarskiej,
- 3) na wniosek okręgowej komisji rewizyjnej,
- 4) na wniosek co najmniej 1/3 członków okręgowej izby lekarskiej.

3. Nadzwyczajny okręgowy zjazd lekarzy powinien być zwołany w ciągu miesiąca od dnia wpływu wniosku w sprawie jego zwołania.

4. Nadzwyczajny okręgowy zjazd lekarzy obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

Art. 23. Okręgowy zjazd lekarzy w szczególności:

- 1) podejmuje uchwały w sprawach objętych zakresem działania izby,
- 2) ustala zasady gospodarki finansowej izby oraz uchwała budżet izby,
- 3) rozpatruje i zatwierdza roczne i kadencyjne sprawozdania okręgowej rady lekarskiej, okręgowej komisji rewizyjnej, okręgowego sądu lekarskiego i okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej,
- 4) ustala organizację organów izby i tryb ich działania,
- 5) ustala liczbę członków organów izby i zastępców okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej,

- 6) dokonuje wyboru przewodniczącego i członków okręgowej rady lekarskiej, członków okręgowej komisji rewizyjnej, członków okręgowego sądu lekarskiego oraz okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej i jego zastępców,
- 7) dokonuje wyboru delegatów na Krajowy Zjazd Lekarzy.

Art. 24. 1. Okręgowa rada lekarska wybiera spośród swoich członków prezydium. Prezydium okręgowej rady lekarskiej stanowią: przewodniczący oraz wybrani przez radę jego zastępcy, sekretarz, skarbnik i członkowie.

2. Prezydium okręgowej rady lekarskiej działa w imieniu rady w sprawach określonych uchwałą rady.

Art. 25. Okręgowa rada lekarska kieruje działalnością izby w okresie pomiędzy okręgowymi zjazdami lekarzy, a w szczególności:

- 1) wykonuje zadania i czynności określone w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 3—9 oraz ust. 2 pkt 1—8, 10 i 11,
- 2) wykonuje uchwały okręgowego zjazdu lekarzy,
- 3) sporządza sprawozdania z wykonania budżetu,
- 4) składa przed okręgowym zjazdem lekarzy roczne i kadencyjne sprawozdania z działalności,
- 5) prowadzi bieżące sprawy izby,
- 6) wykonuje zadania zlecone przez Naczelną Radę Lekarską,

Art. 26. Przewodniczącemu okręgowej komisji rewizyjnej, przewodniczącemu okręgowego sądu lekarskiego oraz okręgowemu rzecznikowi odpowiedzialności zawodowej służy prawo do udziału w posiedzeniach okręgowej rady lekarskiej i jej prezydium.

Art. 27. Okręgowa komisja rewizyjna:

- 1) kontroluje działalność finansową i gospodarczą izby,
- 2) przedstawia sprawozdania z działalności kontrolnej okręgowemu zjazdowi lekarzy,
- 3) występuje z wnioskiem o udzielenie absolutorium okręgowej radzie lekarskiej.

Art. 28. Okręgowy sąd lekarski:

- 1) rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy oraz sprawuje sądownictwo polubowne,
- 2) składa roczne i kadencyjne sprawozdania okręgowemu zjazdowi lekarzy.

Art. 29. Okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej prowadzi postępowanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej lekarzy.

Rozdział 5

Naczelna Izba Lekarska

Art. 30. Najwyższą władzą samorządu lekarzy jest Krajowy Zjazd Lekarzy.

Art. 31. Organami Naczelnej Izby Lekarskiej są:

- 1) Naczelna Rada Lekarska,
- 2) Naczelna Komisja Rewizyjna,

- 3) Naczelny Sąd Lekarski,
- 4) Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej.

Art. 32. 1. W Krajowym Zjeździe Lekarzy biorą udział delegaci wybrani przez okręgowe zjazdy lekarzy oraz z głosem doradczym — nie będący delegatami członkowie ustępujących organów Izby.

2. Liczbę delegatów z poszczególnych izb lekarskich określa Naczelna Rada Lekarska zgodnie z regulaminem, o którym mowa w art. 35 ust. 1 pkt 6.

3. Krajowy Zjazd Lekarzy zwołuje Naczelna Rada Lekarska co 4 lata.

4. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Lekarzy zwołuje Naczelna Rada Lekarska:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek Naczelnej Komisji Rewizyjnej,
- 3) na wniosek co najmniej 1/3 okręgowych rad lekarskich.

5. Nadzwyczajny Zjazd powinien być zwołany w ciągu 3 miesięcy od dnia wpływu wniosku o zwołanie Zjazdu i obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

Art. 33. Krajowy Zjazd Lekarzy w szczególności:

- 1) uchwała zasady etyki i deontologii zawodowej,
- 2) uchwała program działalności samorządu lekarzy,
- 3) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania Naczelnej Rady Lekarskiej, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Naczelnego Sądu Lekarskiego i Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej,
- 4) uchwała regulaminy naczelnych organów Izby,
- 5) ustala liczbę członków organów Izby i zastępców Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej,
- 6) wybiera Prezesa i członków Naczelnej Rady Lekarskiej, członków Naczelnej Komisji Rewizyjnej, członków Naczelnego Sądu Lekarskiego oraz Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i jego zastępców,
- 7) ustala zasady podziału składki członkowskiej.

Art. 34. 1. W skład Naczelnej Rady Lekarskiej wchodzi: Prezes Naczelnej Rady Lekarskiej i członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd Lekarzy oraz przewodniczący okręgowych rad lekarskich.

2. Naczelna Rada Lekarska wybiera spośród swoich członków Prezydium. Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej stanowią: Prezes oraz wybrani przez Radę wiceprezesi, sekretarz, skarbnik i członkowie.

3. Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej działa w imieniu Rady w sprawach określonych jej uchwałą.

Art. 35. 1. Naczelna Rada Lekarska kieruje działalnością samorządu lekarzy w okresie między Krajowymi Zjazdami Lekarzy, a w szczególności:

- 1) wykonuje uchwały Krajowego Zjazdu Lekarzy,
- 2) czuwa nad prawidłową realizacją zadań samorządu lekarzy,
- 3) koordynuje i nadzoruje działalność okręgowych rad lekarskich,

- 4) reprezentuje zawód lekarza wobec organów państwowych oraz organizacji politycznych i społecznych,
- 5) uchwała ramowe regulaminy organizacji i tryb działania organów okręgowych izb lekarskich,
- 6) uchwała regulamin wyborów do organów samorządu lekarzy oraz tryb odwoływania tych organów i ich członków,
- 7) określa zasady podejmowania uchwał przez organy samorządu lekarzy,
- 8) uchwała zasady gospodarki finansowej samorządu lekarzy,
- 9) określa wysokość składki członkowskiej,
- 10) wybiera Prezesa Naczelnej Rady Lekarskiej oraz Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, jeżeli ich mandat wygaś w czasie kadencji,
- 11) rozpatruje odwołania od uchwał okręgowych rad lekarskich,
- 12) analizuje i opiniuje kierunki rozwoju ochrony zdrowia ludności,
- 13) negocjuje warunki pracy i płac lekarzy,
- 14) uchwała budżet Naczelnej Rady Lekarskiej oraz rozpatruje sprawozdania z jego wykonania.

2. Naczelna Rada Lekarska uchyla uchwały okręgowych rad lekarskich sprzeczne z prawem lub uchwałami i regulaminami wydanymi na podstawie ustawy.

3. Naczelna Rada Lekarska może zwrócić się do okręgowej rady lekarskiej o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do zakresu działania rady. Uchwała rady powinna być podjęta w ciągu miesiąca od dnia doręczenia uchwały Naczelnej Rady Lekarskiej.

4. Naczelna Rada Lekarska wydaje Biuletyn i Gazetę Lekarską.

Art. 36. Naczelna Rada Lekarska przedstawia Radzie Ministrów coroczne informacje o działalności samorządu lekarzy.

Art. 37. Przewodniczącemu Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Przewodniczącemu Naczelnego Sądu Lekarskiego oraz Naczelnemu Rzecznikowi Odpowiedzialności Zawodowej służy prawo do udziału w posiedzeniach Naczelnej Rady Lekarskiej i jej Prezydium.

Art. 38. Naczelna Komisja Rewizyjna:

- 1) kontroluje finansową i gospodarczą działalność Naczelnej Izby Lekarskiej,
- 2) przedstawia sprawozdania z działalności kontrolnej Krajowemu Zjazdowi Lekarzy,
- 3) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych komisji rewizyjnych,
- 4) zgłasza wniosek o udzielenie absolutorium Naczelnej Radzie Lekarskiej.

Art. 39. Naczelny Sąd Lekarski:

- 1) rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy,
- 2) składa Naczelnej Radzie Lekarskiej okresowe informacje o stanie spraw z zakresu odpowiedzialności zawodowej,

- 3) składa sprawozdania z działalności Krajowemu Zjazdowi Lekarzy.

Art. 40. Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej prowadzi postępowanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej lekarzy.

Rozdział 6

Odpowiedzialność zawodowa

Art. 41. Członkowie samorządu lekarzy podlegają odpowiedzialności zawodowej przed sądami lekarskimi za postępowanie sprzeczne z zasadami etyki i deontologii zawodowej oraz za naruszenie przepisów o wykonywaniu zawodu lekarza.

Art. 42. 1. Sąd lekarski może orzekać następujące kary:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) zawieszenie prawa wykonywania zawodu lekarza na okres od sześciu miesięcy do trzech lat,
- 4) pozbawienie prawa wykonywania zawodu.

2. Lekarzowi ukaranemu przez Naczelny Sąd Lekarski w II instancji karą wymienioną w ust. 1 pkt 3 i 4 przysługuje prawo wniesienia odwołania do Sądu Najwyższego w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

Art. 43. 1. Lekarz, wobec którego sąd lekarski orzekł w I instancji karę wymienioną w art. 42 ust. 1 pkt 3 i 4, może być przez ten sąd tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych. Postanowienie o zawieszeniu wydaje sąd lekarski z urzędu lub na wniosek rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

2. Postanowienie sądu lekarskiego o tymczasowym zawieszeniu jest natychmiast wykonalne. Jeżeli okres tymczasowego zawieszenia trwa dłużej niż trzy miesiące, Naczelny Sąd Lekarski bada z urzędu zasadność zawieszenia.

Art. 44. 1. W razie uniewinnienia lub umorzenia postępowania w drodze rewizji nadzwyczajnej lub w wyniku wznowienia postępowania, lekarzowi przysługuje w stosunku do okręgowej izby lekarskiej roszczenie o odszkodowanie.

2. Roszczenie wygasa w razie niezłożenia wniosku w terminie rocznym od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

3. W sprawach roszczeń o odszkodowanie orzeka sąd powszechny.

Art. 45. Na wniosek lekarza orzeczenie o uniewinnieniu lub umorzeniu postępowania w sprawie z zakresu odpowiedzialności zawodowej podlega opublikowaniu w organie prasowym samorządu lekarzy.

Art. 46. 1. Sprawy odpowiedzialności zawodowej lekarzy rozpatrują okręgowe sądy lekarskie i Naczelny Sąd Lekarski.

2. Okręgowe sądy lekarskie orzekają we wszystkich sprawach jako I instancja, z tym że w sprawach odpowie-

działności zawodowej członków okręgowej gady lekarskiej i okręgowej komisji rewizyjnej orzeka okręgowy sąd lekarski wyznaczony przez Naczelny Sąd Lekarski.

3. Naczelny Sąd Lekarski:

- 1) rozpatruje odwołania od orzeczeń okręgowych sądów lekarskich,
- 2) orzeka jako I instancja w sprawach odpowiedzialności zawodowej członków: Naczelnej Rady Lekarskiej, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Naczelnego Sądu Lekarskiego, Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i jego zastępców, a także okręgowych sądów lekarskich oraz okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i ich zastępców,
- 3) rozpatruje w innym składzie odwołania od orzeczeń wydanych w trybie określonym w pkt 2.

Art. 47. 1. Kary nagany i zawieszenia prawa wykonywania zawodu pociągają za sobą utratę prawa wybieralności do organów izb lekarskich do czasu usunięcia z rejestru wzmianki o ukaraniu.

2. Lekarz zawieszony w czynnościach zawodowych nie może wykonywać praktyki lekarskiej w żadnej formie.

3. Kara pozbawienia prawa wykonywania zawodu powoduje skreślenie z listy członków okręgowej izby lekarskiej bez prawa ubiegania się o ponowny wpis.

4. W razie prawomocnego ukarania karą wymienioną w art. 42 ust. 1 pkt 3 i 4, stosunek pracy lekarza wygasa z mocy prawa. Wygaśnięcie to pociąga za sobą skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika.

Art. 48. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego lub postępowania dyscyplinarnego, wszczętego w jednostce organizacyjnej, w której przepisy szczególne przewidują takie postępowanie. Może jednak być ono zawieszane do czasu ukończenia postępowania karnego.

Art. 49. 1. Postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej nie wszczyna się, a wszczęte umarza, jeżeli zaszła okoliczność, która według Kodeksu postępowania karnego wyłącza ściganie.

2. W razie śmierci obwinionego przed ukończeniem postępowania dyscyplinarnego, toczy się ono nadal, jeżeli zażąda tego — w terminie dwumiesięcznym od dnia zgonu obwinionego — jego małżonek, krewny w linii prostej, brat lub siostra.

Art. 50. 1. Od prawomocnego orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej rewizję nadzwyczajną do Sądu Najwyższego może wnieść również Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, oraz Prezes Naczelnej Rady Lekarskiej.

2. Rewizja nadzwyczajna na niekorzyść ukaranego może być wniesiona w ciągu sześciu miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

Art. 51. 1. Nie można wszcząć postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, jeżeli od chwili popełnienia czynu upłynęły 3 lata.

2. Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie odpowiedzialności zawodowej następuje nie wcześniej niż przedawnienie karne.

3. Bieg przedawnienia przerywa każda czynność rzeczownika.

4. Karalność przewinienia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło pięć lat.

Art. 52. Oskarżycielem w postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności zawodowej jest właściwy rzecznik odpowiedzialności zawodowej.

Art. 53. Obwiniony może przybrać w postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności zawodowej obrońców spośród lekarzy lub adwokatów.

Art. 54. Członkowie sądów lekarskich w zakresie orzekania są niezawisli i podlegają tylko ustawom oraz obowiązującym zasadom etyki i deontologii zawodowej.

Art. 55. 1. Naczelna Rada Lekarska prowadzi rejestr ukaranych.

2. Usunięcie z rejestru wzmianki o ukaraniu następuje z urzędu po upływie:

- 1) trzech lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu karą upomnienia lub nagany,
- 2) pięciu lat od odbycia kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu, jeżeli lekarz nie zostanie w tym czasie ukarany lub nie zostanie wszczęte przeciwko niemu postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

3. Nie usuwa się wzmianki o karze pozbawienia prawa wykonywania zawodu.

Art. 56. W skład Naczelnego Sądu Lekarskiego orzekającego w II instancji wchodzi sędziowie Sądu Najwyższego wskazani przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

Art. 57. 1. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, w uzgodnieniu z Naczelną Radą Lekarską, określa w drodze rozporządzenia szczegółowe przepisy o organizacji i składzie sądów lekarskich, trybie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, prawach i obowiązkach stron i świadków, trybie wykonywania kar oraz o kosztach postępowania.

Rozdział 7

Polubowne rozstrzygnięcie sporów

Art. 58. 1. Okręgowe sądy lekarskie, za pisemną zgodą stron, mogą rozpatrywać — jako sądy polubowne — spory między lekarzami oraz między lekarzami a innymi pracownikami służby zdrowia, a także między lekarzami a innymi osobami lub instytucjami służby zdrowia, jeżeli spory te dotyczą wykonywania zawodu lekarza.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, sądy lekarskie stosują odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o sądach polubownych.

Rozdział 8

Majątek i gospodarka finansowa

Art. 59. 1. Majątek izb lekarskich stanowią: fundusz oraz ruchomości i nieruchomości.

2. Na fundusz izb lekarskich składają się:

- 1) składki członkowskie,
- 2) zapisy, darowizny, dotacje,
- 3) wpływy z działalności gospodarczej,
- 4) inne wpływy.

3. Majątkiem i funduszem izb zarządzają okręgowe rady lekarskie i Naczelna Rada Lekarska.

Art. 60. Izby lekarskie otrzymują z budżetu państwa środki finansowe na pokrycie kosztów tych czynności określonych w ustawie, które dotychczas były wykonywane przez organy administracji państwowej.

Art. 61. Nie opłacone w terminie składki członkowskie i koszty postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy szczególne, przejściowe i końcowe

Art. 62. W ustawie z dnia 28 października 1950 r. o zawodzie lekarza (Dz. U. Nr 50, poz. 458 i Nr 53, poz. 489 oraz z 1956 r. Nr 12, poz. 61) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. Cudzoziemcowi, który wykonywał zawód lekarza za granicą na podstawie tam obowiązujących przepisów lub spełnia warunki określone w art. 2 pkt 1 i 2, Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w uzgodnieniu z Naczelną Radą Lekarską może zezwolić na wykonywanie tego zawodu oraz zatrudnienie w zakładach społecznych służby zdrowia na zasadach określonych w zezwoleniu.

2. Osoba określona w ust. 1, której wydano zezwolenie na wykonywanie zawodu lekarza, zostaje wpisana do rejestru lekarzy okręgowej izby lekarskiej terenowo właściwej ze względu na miejsce wykonywania zawodu i podlega przepisom o izbach lekarskich, z wyjątkiem korzystania z biernego prawa wyborczego.”;

2) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. 1. Przed rozpoczęciem wykonywania zawodu lekarz obowiązany jest przedstawić okręgowej radzie lekarskiej, na którego

obszarze zamierza wykonywać zawód, dowody posiadania warunków określonych w art. 2 bądź art. 3 ust. 1.

2. Na podstawie przedstawionych dowodów okręgowa rada lekarska wydaje lekarzowi zaświadczenie o prawie wykonywania zawodu.

3. Lekarz, który zgłosił zamiar wykonywania zawodu po upływie pięciu lat od ukończenia studiów lekarskich lub który przerwał wykonywanie zawodu na okres dłuższy niż pięć lat, może być zobowiązany przez okręgową radę lekarską do uprzedniego odbycia przeszkolenia. Program i zasady przeszkolenia ustala okręgowa rada lekarska.”;

3) art. 6 skreśla się;

4) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. 1. Lekarza posiadającego prawo wykonywania zawodu, u którego ujawniono niedostateczne przygotowanie zawodowe, okręgowa rada lekarska może zobowiązać do odbycia przeszkolenia uzupełniającego pod rygorem utraty prawa do wykonywania zawodu.

2. Program i zasady przeszkolenia, o którym mowa w ust. 1, ustala okręgowa rada lekarska.”;

5) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. 1. Lekarz ujawniający niezdolność do wykonywania zawodu, wywołaną chorobą psychiczną, narkomanią, alkoholizmem, niepełnictwem lub kalectwem, może być pozbawiony przez okręgową radę lekarską prawa wykonywania zawodu na stałe bądź na okres trwania niezdolności na podstawie orzeczenia specjalnej komisji.

2. W przypadku gdy lekarz odmawia poddania się badaniu przez komisję, o której mowa w ust. 1, lub gdy okręgowa rada lekarska na podstawie wyników postępowania wyjaśniającego uzna, że dalsze wykonywanie zawodu przez lekarza grozi niebezpieczeństwem dla osób przez niego leczonych — okręgowa rada lekarska może zawiesić lekarza w prawie wykonywania zawodu.

3. Postępowanie w sprawach pozbawienia prawa wykonywania zawodu jest poufne.

4. Szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach dotyczących pozbawienia prawa wykonywania zawodu ustali Minister Zdrowia i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej.”;

6) w art. 26 ust. 4 skreśla się;

7) art. 27 skreśla się.

Art. 63. 1. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie ustawy zachowują moc obowiązującą przepisy wydane na podstawie ustawy z dnia 28 paździer-

nika 1950 r. o zawodzie lekarza (Dz. U. Nr 50, poz. 453 i Nr 53, poz. 489 oraz z 1956 r. Nr 12, poz. 61).

2. Do czasu ustalenia zasad etyki i deontologii zawodowej, o których mowa w art. 41, sądy lekarskie stosują „Zbiór zasad etyczno-deontologicznych polskiego lekarza”.

Art. 64. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. o wykonywaniu praktyki dentystycznej (Dz. U. z 1934 r. Nr 4, poz. 32 i Nr 110, poz. 976, z 1938 r. Nr 91, poz. 628 i z 1947 r. Nr 27, poz. 104) wprowadza się następującą zmianę:

art. 6 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 6. 1. Przed rozpoczęciem wykonywania praktyki lekarsko-dentystycznej lekarz dentysta obowiązany jest przedstawić okręgowej radzie lekarskiej, na której obszarze zamierza wykonywać zawód, dowody posiadania warunków określonych w art. 1 lub 2.
2. Na podstawie przedstawionych dowodów okręgowa rada lekarska wydaje lekarzowi dentyście zaświadczenie o prawie wykonywania zawodu.
3. Lekarz dentysta, który zgłosił zamiar wykonywania zawodu po upływie pięciu lat od ukończenia studiów lub który przerwał wykonywanie zawodu na okres dłuższy niż pięć lat, może być zobowiązany przez okręgową radę lekarską do uprzedniego odbycia przeszkolenia. Program i zasady przeszkolenia ustala okręgowa rada lekarska.”

Art. 65. 1. Lekarze pełniący zawodową lub okresową służbę wojskową, na czas tej służby, podlegają wpisowi na listę Wojskowej Izby Lekarskiej z siedzibą w Warszawie, której rada stwierdza im prawo wykonywania zawodu, jeżeli nie uzyskali go wcześniej, a spełniają warunki określone w odrębnych przepisach.

2. Lekarze pełniący służbę w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych podlegają wpisowi na listę izby lekarskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z siedzibą w Warszawie, której rada stwierdza im prawo wykonywania zawodu, jeżeli nie uzyskali go wcześniej, a spełniają warunki określone w odrębnych przepisach.

3. Lekarze zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych kolejowej służby zdrowia podlegają wpisowi na listę Kolejowej Izby Lekarskiej z siedzibą w Warszawie, której rada stwierdza im prawo wykonywania zawodu, jeżeli nie uzyskali go wcześniej, a spełniają warunki określone w odrębnych przepisach.

4. Stosunek służbowy oraz wynikające z niego prawa i obowiązki, a także odpowiedzialność za przewinienia związane z wykonywaniem zawodu lekarzy, o których mowa w ust. 1, 2 i 3, określają odrębne przepisy.

5. W stosunku do lekarzy, o których mowa w ust. 1, 2 i 3, przepisów art. 4 ust. 2 pkt 2, 3, 5, 7 i 10 oraz art. 35 ust. 1 pkt 13 nie stosuje się, a w stosunku do lekarzy wymienionych w ust. 1 i 2 nie stosuje się ponadto przepisów art. 18.

6. Uprawnienia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2, art. 14 ust. 3 i art. 50 ust. 1, przysługują odpowiednio Ministrom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych oraz Transportu, Żeglugi i Łączności.

7. Opiniowanie projektów ustaw dotyczących ochrony zdrowia i przepisów dotyczących wykonywania zawodu lekarza, w zakresie związanym z Siłami Zbrojnymi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej lub bezpośrednio obronnością albo bezpieczeństwem państwa, należy do właściwości Ministra Obrony Narodowej lub Ministra Spraw Wewnętrznych zgodnie z ich zakresem działania.

Art. 66. Sprawy wszczęte w myśl art. 8 i 9 ustawy o zawodzie lekarza przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i nie zakończone przekazuje się właściwym okręgowym izmom lekarskim.

Art. 67. 1. Czyny lekarzy i lekarzy dentystów, popełnione przed wejściem w życie ustawy, a stanowiące w myśl przepisów dotychczasowych wykroczenia zawodowe, uważa się za przewinienia w zakresie odpowiedzialności zawodowej w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Sprawy wszczęte przez komisje kontroli zawodowej, a nie zakończone prawomocnie, są prowadzone dalej po ich przekazaniu sądom lekarskim według zasad ustawy.

3. Sprawy wszczęte przez rzeczników dobra służby zdrowia bądź prowadzone przed komisjami kontroli zawodowej ulegają przekazaniu właściwym sądom lekarskim w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy i są prowadzone dalej według zasad w niej określonych.

Art. 68. Rada Państwa, na wniosek Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego oraz Zrzeszenia Polskich Towarzystw Medycznych, powoła Komitet Organizacyjny Izb Lekarskich.

Art. 69. 1. Zadaniem Komitetu, o którym mowa w art. 68, jest:

- 1) opracowanie projektu regulaminu pierwszego Krajowego Zjazdu Lekarzy i regulaminu wyboru delegatów na ten Zjazd,
- 2) ustalenie liczby, obszaru i siedzib okręgowych izb lekarskich,
- 3) zwołanie, zgodnie z przepisami ustawy, pierwszych zjazdów okręgowych izb lekarskich oraz Krajowego Zjazdu Lekarzy do dnia 31 grudnia 1989 r.

2. Do czasu wyboru krajowych organów samorządu lekarzy Komitet ma uprawnienia Naczelnej Rady Lekarskiej.

3. Terenowe organy administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia wojewódzkiego, na których terenie ustalono siedziby Naczelnej i okręgowych izb lekarskich, zapewnią warunki lokalowe i techniczne niezbędne dla działalności izb.

Art. 70. Do członków samorządu lekarzy nie mają zastosowania przepisy ustawy z dnia 18 lipca 1950 r. o odpowiedzialności zawodowej fachowych pracowników służby zdrowia (Dz. U. Nr 36, poz. 332).

Art. 71. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1990 r., z tym że przepisy art. 68 i 69 wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. K. Barcikowski;
Sekretarz Rady Państwa: Z. Surowiec